

Fatih KANA ve Hulusi GEÇGEL

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇENİN ÖĞRETİMİ ARAŞTIRMALARI – II KİTAP TANITIMI

Gülden FENERCİ *

Kana, F. ve Geçgel, H. (2022). Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Araştırmaları II. Çanakkale: Holistance Publication.

ISBN: 978-625-8048-81-0

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde son 20 yılda gerek Türkiye’de gerekse yurt dışında artan ilgi ve isteği karşılamak için daha disiplinli, kurumsal ve düzenli çalışmalar yapılmaktadır. Son yıllarda artan ihtiyaç ve talep doğrultusunda çok sayıda kurum ve kuruluş bu yönde hizmet vermeye başlamıştır. Türk üniversitelerine olan ilginin artması, Türk siyasetinin dünyada önemli yere sahip olması, dünya nüfusu içinde Türk soyluların azımsanmayacak sayılara sahip olması, Türkiye’nin yut içine göç almış ve yurtdışına göç vermiş olması bu alana olan ilgiyi artırmıştır. Yakın zamanda pek çok üniversitede YDOT öğretimi üzerine tezli-tezsiz yüksek lisans, doktora bölümleri açılarak alana uzman kişiler kazandırılmıştır.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinin öğrencinin deneyim kazanmasını, öğretim üyelerinin öğrencilerini desteklemesini ve uygulamalı öğrenmeyi destekleyen öğretim vizyonu sayesinde Türkçe öğretiminin kıymetli öğretim elemanları Fatih KANA ve Hulusi GEÇGEL’ in şahsi gayretiyle öğrencilerine rehberlik ederek, destek ve bilgilerini esirgmeden hazırladıkları yabancı dil olarak Türkçe öğrenimi üzerine yapılan nitel araştırmalarını bir araya getirdiği kitap serileri “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Araştırmaları” adıyla yayınlanmıştır.

YDOT öğretimi genç bir disiplin olmasına karşın dilimiz adına çok önemli bir misyon yüklenmektedir. Bu misyonun yerine getirilmesi adına daha çok çalışmaya, araştırmaya, belgeye ve dokümana ihtiyaç vardır. Alanda yapılan her çalışmanın önemi büyüktür. Yapılan çalışmalardan haberdar olmak, lisansüstü öğrencilerinin çalışmalarını takip etmek, sahadaki sorunları daha iyi görebilmek, yeni çalışma konuları tespit etmek ve

* Bilim Uzmanı; Millî Eğitim Bakanlığı; gulden.fenerci@gmail.com 0000-0002-2209-4330

araştırma verilerinden yararlanmak isteyen tüm Türkçe ve yabancı dil olarak Türkçe ğretimi sevdalılarını yakından ilgilendirecek bir araştırma dizisinin parçası olan kitabımızı yakından tanıyalım.

Holistance Publication yayınlarından Ağustos 2022’de yayınlanan kitabın ilk kısmında editörler Fatih Kana ve Hulusi Geçgel’ in nsz, içindekiler, bölümler ve editörlerin özgeçmişleri yer almaktadır. Bölüm başlıkları ve yazarları řu şekildedir:

1. Okullaştırılmış Yabancı Uyruklu ğrencilerin Eğitimde Uyum Problemlerine Yönelik Bir Durum alışması- Zübeyir Buzkurt/ Dr. Fatih Kana
2. Yabancı Dil Olarak Türkçe öğreten ğretmenlerin Derslerinde Dijital Materyal Kullanımına Yönelik Görüşleri- Gülden Fenerci/ Dr. Fatih Kana
3. Okul ncesi ğretmenlerinin Yabancı Dil Olarak Türkçe ğretiminde Materyal Bulma/ Geliştirme Sorunlarına Yönelik Durum Analizi- Doç. Dr. Hulusi Geçgel/ Hilal şirin Karaman
4. Yabancı Dil Olarak Türkçe öğreten ğretmenlerin Motivasyon Kaynakları ve Sorunları- Prof. Dr. Yusuf Avcı/ Sema Semra stndağ
5. Yabancı Dil Olarak Türkçe ğretiminde şarkıların ğrenme Sürecindeki Etkililiğine İlişkin ğretmen Görüşleri- Fatma Nur Darıcı/ Dr. Fatih Kana
6. Yabancı Dil Olarak Türkçe öğreten ğretmenlerin Etkinliklerini Günlük Hayatla İlişkilendirmesine Yönelik Durum Analizi- Doç. Dr. Hulusi Geçgel/ Buse Terzioğlu
7. Türkçenin Yabancı Dil Olarak ğretiminde Ev devlerine Yönelik ğretmen Görüşleri- Doç. Dr. Hulusi Geçgel / Denizhan İmamoğlu
8. Yurt Dışındaki rgn Eğitim Kurumlarında Türkçeyi Yabancı Dil Olarak öğreten ğretmenlerin Karşılaştığı Sorunlar: Pakistan rneği- Dr. Fatih Kana/ İbrahim imen

Kitabın birinci bölümünde okullaştırılmış yabancı uyruklu öğrencilerin eğitimde uyum problemlerini belirlemek amacıyla yapılan bir durum çalışması bulunmaktadır. Çalışma grubu zgn eğitim sistemi dışında kalmış geçici koruma altındaki çocukların örgün eğitim sistemine dhil olmalarını sağlamak amacıyla hızlandırılmış eğitim programı (HEP) proje öğrencileri oluşturmuştur. Çalışmayla okullaştırılmış yabancı uyruklu öğrencilerin eğitime uyum uygulamalarının sınırlı düzeyde gerçekleştirildiği ortaya koyulmuştur.

Kitabın ikinci bölümünde yabancılara Türkçe ğreten 15 Türkçe ğretmeninin dijital materyal kullanımları, dijital materyallerle ilgili sorunları, dijital materyalleri hangi nedenlerle ve amaçlarla kullandıkları, öğrencilerin dijital materyallere karşı tutumları ve görüşleri alınmıştır. Çalışma durum çalışması deseni ve betimsel analiz yöntemiyle yapılmıştır. Çalışma sonunda yabancı dil olarak Türkçe ğretiminde dijital materyallerle dersini zenginleştiren, yeni materyaller üreten, dersini materyallerle değerlendiren öğretmenlerin hem öğrencileri hem de velileri ile daha yakın ilişkiler kurduğu dile getirilmiştir.

Kitabın üçüncü bölümünde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde önemli bir sorun olarak tespit edilen okul öncesinde materyal bulma ve geliştirmeye değinilmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaşadıkları materyal bulma ve geliştirmeye yönelik görüşleri alındığında bu alanda aksaklıkların olduğu ve yabancı uyruklu çocuklara Türkçe öğretimi konusunda alan uzmanlarınca uygun materyallerin hazırlanması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Kitabın dördüncü bölümünde yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin işini severek yapmasını sağlayan motivasyon kaynakları ve motivasyonlarını düşüren problemleri ortaya koymak için bir anlatı araştırmasına yer verilmiştir. Bu anlatı araştırmasıyla ders ortamının fiziki yeterliliği, öğrencilerinin Türk kültürüne karşı olumlu tutumları, yöneticilerin öğretmenine karşı güvenilir tutumu maaşın yeterliliği, öğrencilerin öğretmenlerine saygılı ve samimi tutumunun olumlu motivasyon sağladığı ve bu durumların aksi ortaya çıktığında ise olumsuz motivasyona neden olduğu belirlenmiştir.

Kitabın beşinci bölümünde yabancı dil öğreniminde önemli bir yeri olan şarkı dinleme üzerine bir çalışma sunulmuştur. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde şarkıların öğrenme sürecindeki etkinliğine ilişkin altı Türkçe öğreticisinin görüşleri alınmış betimsel analiz ile görüşleri çözümlenmiş ve şarkıların öğrenci seviyelerine uygun seçildiği takdirde dersi eğlenceli kıldığı öğrencileri motivasyonlarını arttırdığını ve bazı konularda pekiştirici olduğu tespit edilmiştir. Bu tespitler ışığında yabancılara Türkçe öğretim kitapları ve materyallerine bakıldığında ise şarkıların ders materyaline dönüşmediği ifade edilmiştir.

Kitabın altıncı bölümünde yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin etkinliklerini hazırlarken günlük hayatla ilişkilendirmeye yönelik görüşlerine yer verilmiştir. Yapılan çalışmayla öğretmenlerin etkinliklerini günlük hayatla ilişkilendirmelerinde temel etkenin öğrencileri günlük hayatta karşılaşılabilecekleri durumlara hazırlamak olduğu tespit edilmiştir bu etkinlikleri hazırlarken öğretmenlerin ekonomik anlamda Sorun yaşadığı her öğrencinin bireysel özelliklerine uygun etkinlikleri seçmenin zor olduğu v öğrencilerin dahil olacağı etkinlikleri seçme yoluna gittikleri tespit edilmiştir.

Kitabın yedinci bölümünde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ev ödevlerine ilişkin öğretmen görüşlerine yer verilmiştir ev ödevleri verilirken nelere dikkat edilmeli hangi becerilere göre ödev verilmeli ödevlerle ilgili yaşanan sorunlar ve ödevlerin gerekliliğine ilişkin öğretmen görüşlerine başvuru çalışmadan yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin ev ödevlerinin gerekliliğini dile getirmiştir ev ödevleri konusunda yaşanan en önemli sorunun zamanında yapılmaması ve öğrencilerin yeterince istekli olmayışı olduğu belirlenmiştir öbür tarafta kaldı ödevlerin daha etkili olması içinse öğretmenlerin öğrenci seviyesine ve ilgisine uygun niteliklerle ödevler oluşturmasının gerekliliğinden bahsedilmektedir.

Kitabın sekizinci bölümünde dünyanın farklı noktalarından yabancılara Türkçe öğretimini örgün eğitim kapsamında okullarda gerçekleştiren Türkiye Maarif Vakfı ve Pakistan'daki Pak-Türk maarif uluslararası okullarında verilen rgn Türkçe derslerine yer verilmiştir. Pak-Türk maarif uluslararası okullarında görev alan Türkçe ğretmenlerinin karşılaştığı sorunlara değinilen bir çalışmanın yer aldığı bölümde haftalık ders saatlerinin yeterli olduğu kullanılan materyallerin örgün eğitime uygun olduğu öğretmenlerin kişisel ders arşivlerini de kullandıkları belirtilmiştir. Pakistan'da yabancı dil olarak Türkçe ğretiminde tespit edilen en önemli sorunlar arsa materyal eksikliğim öğrencilerin isteksizliği ve öğrencilerin konuşma ve yazma becerilerinde zorlanması olarak tespit edilmiştir.